TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2012. gada 4. oktobrī*

Lauksaimniecība — Cukura nozare — Tirgu kopīgā organizācija — Pieteikums pārstrukturēšanas atbalstam — Audzētāja apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu kvotas cukurbiešu — Jēdziens — Audzētāja vienpusējs paziņojums — Atteikums piešķirt atbalstu — Nepieciešamība lauzt pastāvošo piegādes līgumu

Lieta C-390/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 267. pantam, ko *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa, Čehijas Republika) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 8. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 22. jūlijā, tiesvedībā

CS AGRO Ronov s. r. o.

pret

Ministerstvo zemědělství .

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 28. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *CS AGRO Ronov s. r. o.* vārdā – *E. Auersvaldová*, *advokátka*,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *Z. Malůšková* un *P. Rossi*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokātes secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – čehu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālo nolēmumu ir par to, kā interpretēt 4. pantu Padomes 2006. gada 20. februāra Regulā (EK) Nr. 320/2006, ar ko nosaka pagaidu shēmu cukura rūpniecības restrukturizācijai [pārstrukturēšanai] Kopienā un groza Regulu (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV L 58, 42. lpp.), ka grozīta ar Padomes 2007. gada 9. oktobra Regulu (EK) Nr. 1261/2007 (OV L 283, 8. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 320/2006").

2 Šis lūgums ir izteikts tiesvedībā starp *CS AGRO Ronov s. r. o.* (turpmāk tekstā – "*CS AGRO*") un *Ministerstvo zemědělství* (Lauksamniecības ministrija) par pārstrukturēšanas atbalstu cukurbiešu audzētājiem.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1261/2007

3 Regulas Nr. 1261/2007 1. un 7.–10. apsvērums ir formulēti šādi:

"(1) Padomes Regula (EK) Nr. 320/2006 [..] tika pieņemta ar mērķi nodrošināt, lai mazāk konkurētspējīgi cukura ražotāji varētu atteikties no ražošanas kvotām. Tomēr atteikšanās no kvotām atbilstīgi minētajai regulai vēl nav sasniegusi sākotnēji paredzēto līmeni.

[..]

(7) Uzskata, ka restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] shēmai būtu labāks rezultāts, ja audzētāji varētu pēc savas iniciatīvas atteikties no pārstrādāšanai kvotu cukurā paredzēto cukurbiešu vai cukurniedru audzēšanas. Tāpēc 2008./2009. tirdzniecības gadā būtu jānodrošina audzētājiem iespēja tieši pieteikties uz atbalstu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 320/2006 3. panta 6. punktu, ja tie pārtrauc piegādāt cukurbietes vai cukurniedres uzņēmumiem, ar kuriem tie iepriekšējos tirdzniecības gados noslēguši piegādes līgumus. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāsamazina attiecīgo cukura ražošanas uzņēmumu kvota. [..]

(8) Lai cukura audzētāju atbalsta pieteikumi nekaitētu cukura ražošanas uzņēmumu ekonomiskajai dzīvotspējai, kvotas samazinājums būtu jāierobežo līdz 10 % no katram uzņēmumam piešķirtās kvotas, kas atbilst tai kvotas procentuālajai daļai, ko dalībvalsts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 318/2006 11. panta 1. punktu var pārdalīt katru tirdzniecības gadu.

(9) Ja audzētāju atbalsta pieteikumu rezultātā tiek samazināta cukura ražošanas uzņēmuma kvota, minētajam uzņēmumam būtu jāpiešķir restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalsts, kas minēts Regulas (EK) Nr. 320/2006 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā. [..]

(10) Līdz iepriekšējā tirdzniecības gada 31. janvārim cukura ražošanas uzņēmumam, uz kuru attiecas audzētāju atbalsta pieteikumi, būtu jāsaglabā tiesības iesniegt restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalsta pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 320/2006 3. un 4. pantu, ja šis uzņēmums atsakās no kvotas vismaz līdz tādam kvotas samazinājuma līmenim, kādu izraisītu audzētāju iesniegtie atbalsta pieteikumi. Tādā gadījumā audzētāju pieteikumi būtu jāaizstāj ar cukura ražošanas uzņēmuma atbalsta pieteikumu."

Regula Nr. 320/2006

4 Regulas Nr. 320/2006 3. panta ar nosaukumu "Restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalsts" 1. punktā tostarp ir paredzēts, ka uzņēmumam, kas ražo cukuru, kam līdz 2006. gada 1. jūlijam bija piešķirta kvota, ir tiesības uz pārstrukturēšanas atbalstu par katru atteiktās kvotas tonnu.

5 Regulas Nr. 320/2006 4. panta ar nosaukumu "Pieteikšanās restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalstam" 1. punktā ir noteikts, ka pieteikumi pārstrukturēšanas atbalstam iesniedzami dalībvalstīs līdz 31. janvārim, gadu pirms tā tirdzniecības gada, kurā ir atteiktas kvotas.

6 Regulas Nr. 320/2006 4.a pantā ar nosaukumu "Audzētāju pieteikšanās restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalstam" ir noteikts:

"1. Attiecībā uz 2008./2009. tirdzniecības gadu ikviens audzētājs, kas audzē pārstrādāšanai kvotas cukurā paredzētas cukurbietes vai cukurniedres, var iesniegt attiecīgajai dalībvalstij tiešu pieteikumu 3. panta 6. punktā un 3. panta 7. punktā paredzētajam atbalstam, papildus uzņemoties saistības pārtraukt piegādāt konkrētu daudzumu kvotas cukurbiešu vai cukurniedru uzņēmumam, ar kuru tas iepriekšējā tirdzniecības gadā ir noslēdzis piegādes līgumu.

[..]

2. Pieteikumus, kas minēti 1. punktā, iesniedz līdz 2007. gada 30. novembrim. Pieteikumus var iesniegt, sākot ar 2007. gada 30. oktobri.

3. Attiecīgā dalībvalsts izveido 1. punktā minēto pieteikumu sarakstu hronoloģiskā iesniegšanas secībā un informē Komisiju un attiecīgos uzņēmumus par kvotas kopsummu, kas izveidojusies pēc tam, kad ir saņemti pieteikumi – 10 darbdienu laikā pēc 2. punktā minētā iesniegšanas termiņa beigām.

4. Attiecīgā dalībvalsts, ievērojot 3. punktā minēto hronoloģisko secību, [..] līdz 2008. gada 15. martam pieņem audzētāju pieteikumus, kas atbilst līdz 10 % no katram uzņēmumam piešķirtās kvotas, un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 318/2006 11. panta 4. punktu proporcionāli samazina attiecīgā uzņēmuma cukura kvotu. [..]

Ja sasniedz pirmajā daļā minēto 10 % ierobežojumu, attiecīgā dalībvalsts, ievērojot iesniegto pieteikumu hronoloģisko secību, noraida pieteikumus, kuri pārsniedz šo ierobežojumu.

[..]

5. Ja dalībvalsts pieņem pieteikumus atbilstīgi 4. punktam, piešķiramā restrukturizācijas [pārstrukturēšanas] atbalsta apjoms ir šāds:

a) attiecībā uz audzētājiem un darbuzņēmējiem, [..]

b) attiecībā uz uzņēmumiem, [..]

6. Gadījumos, kad saskaņā ar 4. pantu ir apmierināts uzņēmuma pieteikums 2008./2009. tirdzniecības gadam, un ar ko tas atsakās no kvotas summas, kas pārsniedz kvotu pēc audzētāju pieteikumu saņemšanas, šā panta 4. un 5. punktu nepiemēro. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad ir apmierināts uzņēmuma pieteikums 2008./2009. tirdzniecības gadam, ar ko tas atsakās no vairāk nekā 10 % no šā uzņēmuma kvotas."

Pamattiesvedība un prejudiciālie jautājumi

7 2007. gada 14. februārī *CS AGRO*, cukurbiešu audzētājs, ar cukurbiešu pārstrādes uzņēmumu *Cukrovary TTD a.s.* noslēdza ilgtermiņa līgumu par cukurbiešu piegādi 2007.–2013. gada ražošanas kvotu izpildei. Saskaņā ar šo līgumu *CS AGRO* katru gadu jānoslēdz pirkuma līgums par cukurbiešu piegādi.

8 *CS AGRO* noslēdza šādu līgumu par 2007./2008. tirdzniecības gadu, bet ne par 2008./2009. tirdzniecības gadu. Ar 2007. gada 24. oktobra vēstuli *CS AGRO* informēja *Cukrovary TTD a.s.* par savu nodomu.

9 2007. gada 30. oktobrī *CS AGRO* iesniedza pieteikumu *Státní zemědělský intervenční fond* (Valsts Zemkopības atbalsta fonds, turpmāk tekstā – "*SZIF*"), lai saņemtu pārstrukturēšanas atbalstu 2008./2009. tirdzniecības gadam.

10 2007. gada 26. novembrī *SZIF* pieprasīja *CS AGRO* septiņu dienu laikā pievienot savam pieteikumam rakstiskus pierādījumus par ilgtermiņa piegādes līguma grozīšanu vai izbeigšanu attiecībā uz to cukurbiešu daudzumu, par kuru tas uzņemas saistības pārtraukt piegādes. *CS AGRO* šo prasību neizpildīja.

11 Pieteikumā pārstrukturēšanas atbalstam *CS AGRO* norādīja savu nodomu, ka par 2008./2009. tirdzniecības gadu neslēgs ikgadējo cukurbiešu piegādes līgumu. *SZIF* ar 2008. gada 22. janvāra lēmumu *CS AGRO* pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka pieteikumā nav pierādīts, ka ir izpildīts galvenais nosacījums pārstrukturēšanas atbalsta piešķiršanai saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 320/2006 4.a. panta 1. punktu.

12 *CS AGRO* par *SZIF* lēmumu iesniedza sūdzību *Ministerstvo zemědělství*, ko tā noraidīja. Minētā sabiedrība iesniedza sūdzību par šo lēmumu *Městský soud v Praze* (Prāgas pilsētas tiesa), kas arī to noraidīja. Tad *CS AGRO* iesniedza kasācijas sūdzību par *Městský soud v Praze* lēmumu *Nejvyšší správní soud*.

13 Šajos apstākļos *Nejvyšší správní soud* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, pareizi interpretējot [..] Regulas [Nr. 320/2006] 4.a. panta 1. punktu, "saistību uzņemšanās" pārtraukt piegādāt konkrētu kvotas cukurbiešu daudzumu uzņēmumam, ar kuru tas iepriekšējā gadā ir noslēdzis piegādes līgumu, nozīmē audzētāja vienpusēju paziņojumu, ka audzētājs nepiegādās cukurbietes 2008./2009. tirdzniecības gadā, vai arī šādu saistību uzņemšanās nozīmē rakstisku līgumtiesisko attiecību izbeigšanu starp cukurbiešu audzētāju un cukura ražošanas uzņēmumu par cukurbiešu piegādi konkrētajā gadā?

2) Vai apstāklis, ka līdzējs izmanto iespēju, kas paredzēta tieši piemērojamā ES tiesību normā, var izraisīt šī līdzēja saistību, kas nodibinātas saskaņā ar tiesisku privāto tiesību līgumu, nepiemērošanu, ja otrs līdzējs saņem maksājumus no valsts budžeta?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

14 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saistību uzņemšanās pārtraukt piegādāt konkrētu kvotas cukurbiešu daudzumu uzņēmumam 2008./2009. tirdzniecības gadā nozīmē audzētāja vienpusēju paziņojumu, vai arī audzētājs var paust šādu uzņemšanos vienīgi tad, ja tas jau ir faktiski izbeidzis līgumiskās attiecības, kas to saista ar cukura ražošanas uzņēmumu.

15 Gluži kā izriet no Regulas Nr. 1261/2007 1. apsvēruma, Regula Nr. 320/2006 tika pieņemta ar mērķi nodrošināt, lai mazāk konkurētspējīgi cukura ražotāji varētu atteikties no ražošanas kvotām. Tomēr atteikšanās no kvotām atbilstīgi minētajai regulai vēl nav sasniegusi sākotnēji paredzēto līmeni.

16 Saskaņā ar 7. apsvērumu Regulas Nr. 1261/2007 mērķis ir uzlabot pārstrukturēšanas shēmas rezultātus, ļaujot 2008./2009. tirdzniecības gadā audzētājiem pēc savas iniciatīvas atteikties no pārstrādāšanai kvotu cukurā paredzēto cukurbiešu vai cukurniedru audzēšanas.

17 Saskaņā ar Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punktu ikviens audzētājs, kas audzē pārstrādāšanai kvotas cukurā paredzētas cukurbietes vai cukurniedres, var iesniegt attiecīgajai dalībvalstij tiešu pieteikumu paredzētajam atbalstam, papildus uzņemoties saistības pārtraukt piegādāt konkrētu daudzumu kvotas cukurbiešu vai cukurniedru uzņēmumam, ar kuru tas iepriekšējā tirdzniecības gadā ir noslēdzis piegādes līgumu.

18 Gluži kā ir paredzēts Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 4. punktā, sakarā ar ražotāja iesniegto atbalsta pieteikumu dalībvalsts samazina cukura ražotāju kvotu 10 % maksimālā apmērā no katram uzņēmumam piešķirtās kvotas.

19 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ne Regulas Nr. 320/2006 4.a pantā, ne kādā citā Savienības tiesību normā nav paredzēts, ka pirms šādu lūgumu iesniegšanas ir jālauž piegādes līgums, kas audzētājus saista ar cukura ražotājiem.

20 Šī sprieduma 18. punktā atgādinātais mērķis samazināt cukura ražošanas kvotas varētu būt apdraudēts, ja šāds samazinājums būtu pakļauts cukura ražošanas uzņēmuma sadarbībai, kas tostarp ietver to, ka tiek pēc savstarpējas vienošanās iepriekš lauzts piegādes līgums, kas saista audzētāju ar uzņēmumu.

21 Turklāt ir jāatgādina, ka atbalsta pieteikumu, kurus tieši iesnieguši audzētāji saskaņā ar Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 4. punktu, ietvaros maksimālā lieluma sasniegšana 10 % apmērā no cukura kvotas, kas piešķirta katram uzņēmumam, izraisa attiecīgās dalībvalsts pienākumu noraidīt pieteikumus, kas pārsniedz šo lielumu, hronoloģiskā secībā, kādā šie pieteikumu iesniegti.

22 Tādējādi, ja audzētājam būtu jālauž piegādes līgums, lai tas varētu pretendēt uz pārstrukturēšanas atbalstu, un ja pēc tam tā pieteikums netiktu apmierināts, tam nebūtu ne iespējas piegādāt cukurbietes vai cukurniedres saskaņā ar līgumu, ne iespējas iegūt šo atbalstu.

23 Šāds risks demotivētu audzētājus uzņemties nepiegādāt cukurbietes vai cukurniedres cukura ražošanas uzņēmumiem, un tas būtu pretrunā mērķim samazināt cukura ražošanas kvotas pēc minēto audzētāju iniciatīvas.

24 Tas pats būtu gadījumā, ja cukura ražošanas uzņēmums iesniegtu pats savu atbalsta pieteikumu saskaņā ar Regulas Nr. 320/2006 4. panta 1. punktu un ja, ņemot vērā Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 6. punktu, audzētāja atbalsta pieteikums netiktu akceptēts.

25 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu cukurbiešu 2008./2009. tirdzniecības gadā var būt ražotāja vienpusēja paziņojuma formā.

Par otro jautājumu

26 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka audzētāja apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu cukurbiešu 2008./2009. tirdzniecības gadā izraisa saskaņā ar šo normu to, ka tam nav jāizpilda savas līgumiskās saistības attiecībā uz cukura ražošanas uzņēmumu.

27 Gluži kā izriet no atbildes uz pirmo jautājumu, Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punktam pašam par sevi nav nekādas juridiskas ietekmes uz pušu līgumiskajām saistībām.

28 Tādēļ uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 320/2006 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu cukurbiešu 2008./2009. tirdzniecības gadā pati par sevi neizraisa to, ka audzētājam nav jāizpilda savas līgumiskās saistības attiecībā uz cukura ražošanas uzņēmumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

29 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **Padomes 2006. gada 20. februāra Regulas (EK) Nr. 320/2006, ar ko nosaka pagaidu shēmu cukura rūpniecības restrukturizācijai Kopienā un groza Regulu (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, ka grozīta ar Padomes 2007. gada 9. oktobra Regulu (EK) Nr. 1261/2007, 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu cukurbiešu 2008./2009. tirdzniecības gadā var būt audzētāja vienpusēja paziņojuma formā;**

2) **Regulas Nr. 320/2006, kas grozīta ar Regulu Nr. 1261/2007, 4.a panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka audzētāja apņemšanās beigt piegādāt noteiktu daudzumu cukurbiešu 2008./2009. tirdzniecības gadā pati par sevi neizraisa to, ka tam nav jāizpilda savas līgumiskās saistības attiecībā uz cukura ražošanas uzņēmumu.**

[Paraksti]